

Jan Versteeg, πρόεδρος της Ολλανδίας στην Ελλάδα

Ελλάδα και Ε.Ε. να συμβαδίσουν στον δρόμο της ανάκαμψης

Υπάρχουν πολλά βاریδια που εμποδίζουν την πρόοδο της ελληνικής οικονομίας

Της ΜΑΡΓΑΡΙΤΑΣ ΠΟΥΡΝΑΡΑ

«Βλέπεις αυτό το περίτεχνο αρχιτεκτόνημα; Το ονομάζουμε "Παλάτι της Ειρήνης". Είναι το Διεθνές Δικαστήριο της Χάγης. Και εκεί στον ορίζοντα, τα φουγάρα από τα εργοστάσια; Το Ρότερνταμ δεν απέχει πολύ από εδώ. Α! Και στο βάθος, η θάλασσα. Μέχρι και παραλία έχουμε!». Ο Ολλανδός πρόεδρος στην Ελλάδα, Jan Versteeg, στέκεται δίπλα μου μπροστά σε ένα από τα μεγάλα παράθυρα του εστιατορίου «The Penthouse», που βρίσκεται στον 42ο όροφο ενός ουρανοξύστη στη Χάγη και με ξεναγεί -από ψηλά- στην πατρίδα του. Καθ' όσον το έδαφος είναι επίπεδο, χωρίς λόφους και βουνά που να εμποδίζουν τη θέα, το βλέμμα μας απλώνεται μέχρι και σε άλλες πόλεις.

Δάσκαλος του σερφ στα νιάτα του και εξαιρετος διπλωμάτης στα 51 του, είναι από τους ανθρώπους που δημιούργησαν έναν ιδιαίτερα θετικό αντίκτυπο για την πατρίδα του, κατά τα τρία χρόνια που πέρασε στην Αθήνα, με τη δημιουργία μιας «θερμοκοιτίδας» για νεοφυείς επιχειρήσεις, το γνωστό πλέον «Orange Grove», ελληνιστί «Πορτοκαλεώνα». Τώρα ολοκληρώνει τη θητεία του στα τέλη Ιουνίου και αναλαμβάνει Grand Master του βασιλικού οίκου της Ολλανδίας, θέση μεγάλου ευθύνος ενός ιδιαίτερα σεβαστού και αγαπητού θεσμού. Πρόλαβε, στο μεταξύ, να συνοδεύσει μια ομάδα Ελλήνων δημοσιογράφων σε ταξίδι γνωριμίας με την Ολλανδία. Και δέχθηκε πολύ ευγενικά να κάνουν μια συνέντευξη - γεύμα στο εστιατόριο με την περιοριστική θέα, που ήταν και ο πρώτος μας σταθμός μόλις φτάσαμε στη Χάγη.

— Χρημάτισε πρόεδρος στην Αθήνα σε μία από τις δυσκολότερες περιόδους της σύγχρονης Ιστορίας μας. Ποια είναι η εμπειρία σας; Τι διασκέδαζε;

— Με έστειλαν στην Ελλάδα διότι είχα εξειδίκευση στις ευρωπαϊκές υποθέσεις και επίσης είχα πείρα από τα θέματα της οικονομικής κρίσης, όταν αυτή εκδηλώθηκε στην Ολλανδία το 2008. Παρακολουθούσα την ειδησιογραφία, αλλά δεν είχα σχηματίσει προσωπική εικόνα για το τι συμβαίνει. Αυτό που με εντυπωσίασε όταν πρωτοέφτασα είναι πως παρότι ήταν μια πολύ δύσκολη εποχή, οι Έλληνες με υποδέχθηκαν με ζεστασιά. Πιστεύω ότι μία από τις μεγαλύτερες αρετές σας είναι ο φιλικός και ανθρώπινος τρόπος με τον οποίο φέρεστε, ακόμη και όταν η καθημερινότητα έχει τόσο προ-

βλήματα. Επίσης, μου άρεσε ότι υπάρχει ακόμη μια καλότητα στον τρόπο ζωής: η ανθρώπινη επαφή είναι πρώτη στην ιεράρχησή σας, κάτι που δεν συναντάει κανείς σε μεγάλες ξένες μητροπόλεις. Αυτό βοήθησε την οικογένειά μου να προσαρμοστεί στα αθηναϊκά δεδομένα πολύ γρήγορα. Κάναμε φίλους που μας ανοίχτηκαν και μας καλοδέχθηκαν, πέρασαμε πολύ ωραίες στιγμές, εκτιμήσαμε τα καλά πράγματα της Ελλάδας. Αισθανθήκαμε ασφαλεία και μάλιστα άφωνα τις κόρες μου που ήταν στην εφηβεία να βγαίνουν έξω με τις παρέες τους μέχρι αργά το βράδυ, χωρίς να ανησυχώ. Ένα ακόμη από τα πράγματα που με ξάφνιασε ευχάριστα ήταν η ομορφιά του τόπου. Πήγα σε μέρη στην ηπειρωτική Ελλάδα που δεν είναι τόσο γνωστά στο εξωτερικό, όπως τα νησιά σας, και ήταν καταπληκτικά. Έχουν χαραχθεί στη μνήμη μου τα Μέθυνα και το πριαιτέλι του π.κ. ή τα Πομακοχώρια.

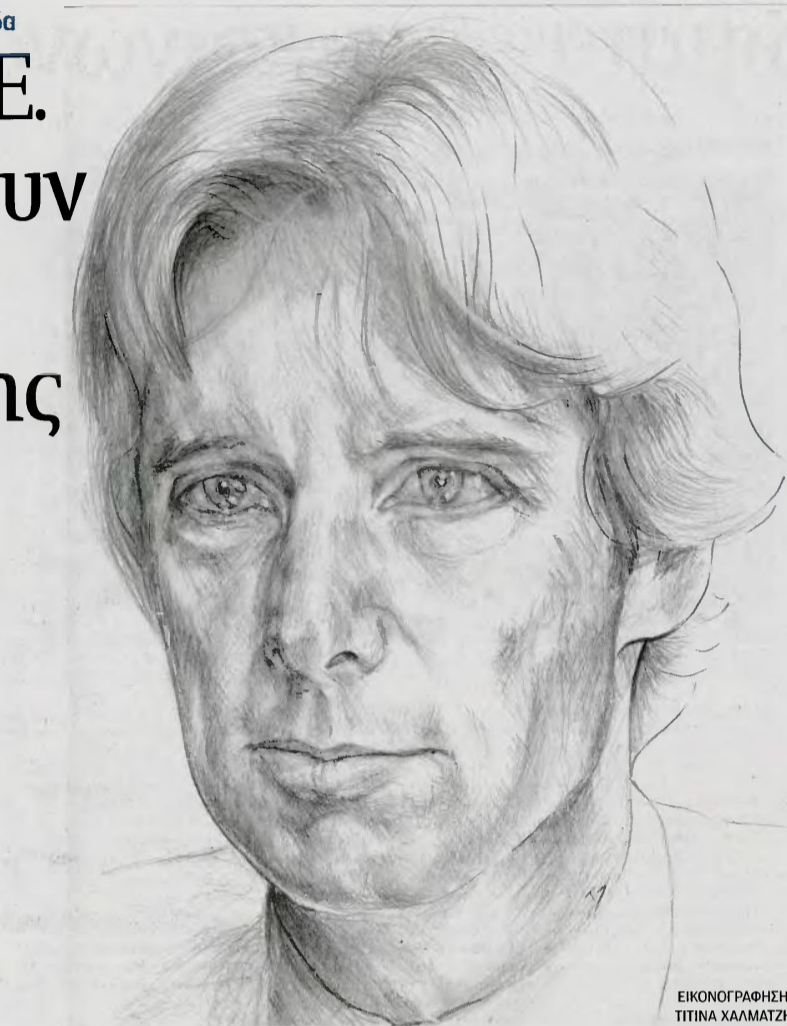
— Αυτές είναι οι εκδones που θα πάρετε μαζί σας φεύγοντας;

— Μου άρεσε τόσο η ελληνική φύση, που αποφάσισα να γυρίσω πίσω με το ποδήλατό ως τη Χάγη, παρά με τον γιο μου. Από Πάτρα θα περάσουμε με το καράβι στην Ιταλία και θα συνεχίσουμε ως την Ολλανδία. Θα μου μείνουν και άλλα στο μυαλό: το εξαιρετικό κοντσέρτο με τον Λεονίδα Καβάκο και τη Φιλαρμονική του Βερολίνου στο Μέγαρο, μια σύμπραξη με ισχυρότατο συμβολισμό. Η θέα της Αθήνας από το αεροπλάνο με την ομορφιά και τις αντιθέσεις της. Ο τεμαχισμός μου στον Μαραθώνιο της Αθήνας, τον μόνο αυθεντικό Μαραθώνιο στον κόσμο, μαζί με τη γυναίκα μου και τα παιδιά μου. Και κυρίως, η φοβερή προσπάθεια που έκαναν τα νέα παιδιά που συμμετείχαν στον «Πορτοκαλεώνα».

— Ακόμη και από την αρχή του εγχειρήματος είδα ότι είχαν άπιστευτα ταλέντα, πείρα και αποφασιστικότητα. Όσο ρευστό και αβέβαιο και αν ήταν το περιβάλλον γύρω τους, είχαν πιστέψει ότι θα τα καταφέρουν. Αυτό με συγκίνησε πολύ και ήταν μία από τις πιο ωραίες αναμνήσεις που κρατώ από την Ελλάδα.

— Πώς σας ήρθε η ιδέα της επιχειρηματικής θερμοκοιτίδας;

— Προερχόμενος από την Ολλανδία όπου ανθούν οι νεοφυείς επιχειρήσεις αλλά και οι θερμοκοιτίδες, είχα γνωρίσει πολλούς νέους ανθρώπους που ήθελαν να δοκιμάσουν την τύχη τους στον τομέα. Όταν έφτασα στην Αθήνα, άρχισα να σκέφτομαι πώς μπορώ να βοηθήσω τα νέα παιδιά.

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΣΗ: ΤΙΤΙΝΑ ΧΑΛΜΑΤΖΗ

“Υπάρχει ένα δύσκολο πλέγμα από νόμους, που μαζί με τη διαφθορά και την έλλειψη ενός αποτελεσματικού δικαστικού συστήματος που να αποδίδει γρήγορα δικαιοσύνη, κάνουν τους επενδυτές να φοβούνται την αβεβαιότητα.

“Θα ήταν καλό να ξεκαθαρίσει το φορολογικό πλαίσιο και να μπει σταθερό για κάποια χρόνια. Επίσης, να βγουν από τη μέση νόμοι που θεωσιτίστηκαν για να προστατεύσουν ομάδες και επαγγελματικά συμφέροντα.

Ο «Πορτοκαλεώνας» έχει σήμερα εξήντα ομάδες νέων

Η σκέψη γρήγορα τον οδήγησε στη δράση: «Γρήγορα αντιλήφθηκα ότι οι νέοι στην πατρίδα σας από τη μια έχουν το υποστηρικτικό πλαίσιο από τους οικείους τους, από την άλλη, όμως, η κοινωνία είναι δομημένη με τέτοιον τρόπο που τους περιορίζει. Κάπως έτσι χάνεται μια μεγάλη ευκαιρία να αξιοποιηθούν τα ταλέντα και οι δυνατότητες των ανθρώπων που είναι κάτω των 35 ετών και έχουν όλη την ορμή, ενώ παράλληλα δημιουργείται -εξ αυτού του λόγου- μια σχέση αλληλεξάρτησης με την οικογένεια. Στον «Πορτοκαλεώνα» δεν θέλαμε απλώς να τους βοηθήσουμε να σταδιοδρομήσουν, αλλά και να δώσουν ένα θετικό παράδειγμα στη χώρα και τις προοπτικές της.

— Πώς σχεδιάστηκε το εγχείρημα;

— Όταν άρχισα να σκέφτομαι το Orange Grove, το πρώτο πράγμα που έκανα ήταν να μιλήσω σε μερικούς Έλληνες που σπουδάζουν στην Ολλανδία και να μου πουν τη γνώμη τους. Υστερα μίλησα σε ορισμένους φίλους που εμπιστευόμουν στην Αθήνα και εν συνεχεία έκανα κάποιες επαφές με τις εταιρείες των οποίων την πόρτα ήθελα να χτυπήσω για χρηματοδότηση. Το ανέφερα και στο υπουργείο Εξωτερικών της Ολλανδίας, απ' όπου επίσης άκουσα θετικά σχόλια. Όλες οι συζητήσεις πήγαν εξαιρετικά καλά και όλοι με ενθάρρυναν να προχωρήσω. Νομίζω ότι

η πιο καταλυτική συνάντηση ήταν με τον επικεφαλής της ζυθοποιίας Heineken, που μέσα στα πρώτα δέκα λεπτά με διαβεβαίωσε ότι θα μας δώσει το μισό ποσό από τον συνολικό προϋπολογισμό του εγχειρήματος αν έβρισκα και άλλες επιχειρήσεις να καλύψουν τα υπόλοιπα. Αυτά ήταν και η πρώτη μου δέσμευση για την υλοποίηση, η οποία βέβαια χρειάστηκε πολλά ακόμη βήματα. Πρέπει να πω ότι με βοήθησαν πάρα πολύ και οι εργαζόμενοι στην προεβία, που είχαν μεγάλη αφοσίωση και εργάστηκαν πολύ σκληρά και με μεράκι γι' αυτό. Πολλοί είναι Ελληνοολλανδοί που ήθελαν να κάνουν κάτι και για τις δυο τους πατρίδες. Η μεγαλύτερή μου ανησυχία ήταν αν θα έβρισκα αρκετές αιτήσεις από νέους που θα ήθελαν να συμμετέχουν στη θερμοκοιτίδα. Είχαμε ένα αρχικό ενδιαφέρον το οποίο πολλαπλασιάστηκε όσο περνούσε ο καιρός, καθώς ο «Πορτοκαλεώνας» έγινε γνωστός από στόμα σε στόμα και αυτή ήταν η καλύτερη διαφήμιση. Είχαμε 12 ομάδες και μετά άλλες 25 και ύστερα φτάσαμε γρήγορα στις 60 που είμαστε σήμερα. Σήμερα αισθάνομαι ότι έχουμε μπει σε μια νέα εποχή με γερές βάσεις. Οι νέοι που παίρνουν μέρος δεικνύουν αποφασισμένοι να επιτύχουν, ήδη έχουμε μια πρώτη δόση εμπειρίας, αλλά και την υποστήριξη του Ιδρύματος «Στάυρος Νιάρχος».

Οι σταθμοί του

- **1964**
Γεννιέται στο Τίμπουρκ της Ολλανδίας.
- **1982 - 88**
Σπουδές Οικονομικής Γεωγραφίας και Ισπανικών στο Πανεπιστήμιο του Άμστερνταμ.
- **1991 - 93**
Υπηρετεί στο υπουργείο Εξωτερικών ως υπεύθυνος στον τομέα Πολιτικών Υποθέσεων του ΟΗΕ.
- **1997 - 2001**
Εργάζεται στην Επιτροπή Ευρωπαϊκής Ολοκλήρωσης του υπουργείου Εξωτερικών.
- **2001 - 2004**
Σύμβουλος, υπεύθυνος του εμπορικού τομέα και του τομέα της Ε.Ε. στην ολλανδική προεβία στη Μαδρίτη.
- **2004 - 2009**
Διπλωματικός σύμβουλος σε θέματα Ε.Ε. και διεθνούς οικονομικής πολιτικής του Ολλανδού πρωθυπουργού Πιαν Πέτερ Μπαλκενέντε.
- **2012**
Το καλοκαίρι αναλαμβάνει πρόεδρος της Ολλανδίας στην Ελλάδα.
- **2013**
Ιδρύει τον «Πορτοκαλεώνα».
- **2015**
Γίνεται Grand Master του Ολλανδικού Βασιλικού Οίκου.

Η συνάντηση

Από τον καταπληκτικό κατάλογο του εστιατορίου Penthouse επέλεξε για πρώτο πιάτο ένα ορεκτικό με ωμό τόνο, παπαρουτσόσπορο και σόγια. Και για κυρίως ένα ριζότο με γορίδες stir fried και βρώσρα σαλάτα. Από γλυκά, μια βελούδινη σοκολατένια μους. Όλα ήταν εξαιρετικά, αλλά η θέα έκλεβε την παράσταση. Τον λογαριασμό ανέλαβε το υπουργείο Εξωτερικών της Ολλανδίας.

Εχετε ικανό ανθρώπινο δυναμικό, χωρίς ευκαιρίες να αποδείξει τι αξίζει

Αναφερόμενος στη νεανική επιχειρηματικότητα ο κ. Versteeg τονίζει: «Ακούω συχνά ότι για να καλλιεργηθεί η νεανική επιχειρηματικότητα χρειάζονται χρήματα. Τα χρήματα δεν είναι ο μόνος παράγοντας. Ορισμένα κράτη τα κατάφεραν με φοροαπαλλαγές προς την ηλικιακή ομάδα των νέων επιχειρηματιών που έκαναν τα πρώτα τους βήματα. Αρκετοί από τους νέους επιχειρηματίες αναφέρουν για παράδειγμα πως έναρξη επιχείρησής σημαίνει προπληρωμή φόρων διεικτίας, ιδιαίτερα υψηλό κόστος ασφαλιστικών εισφορών, ενώ δεν έχουν καν πρόλαβε να κερδίσουν το πρώτο τους ευρώ! Συγχρόνως έχουν να αντιμετωπίσουν πολλά εμπόδια, όπως η γραφειοκρατία, αλλά και η αδιαφάνεια που οδηγεί στη διαφθορά».

— Τώρα που θα φύγετε από την Ελλάδα, τι θα γίνει με το Orange Grove;

Τα ΜΜΕ της πατρίδας μου ενδιαφέρθηκαν και μετέδωσαν πολύ θετικά πράγματα, ενώ στην Αθήνα ο κόσμος διαπίστωσε ότι υπάρχει έγνοια και συμπαράσταση από τους Ολλανδούς.

— Τελικά πώς θα περιγράφατε το ελληνικό πρόβλημα;

— Στην Ελλάδα υπάρχει ένα δύσκολο πλέγμα από νομοθετικές διατάξεις, που μαζί με τη διαφθορά και την έλλειψη ενός αποτελεσματικού δικαστικού συστήματος που να αποδίδει γρήγορα δικαιοσύνη, κάνουν τους επενδυτές να φοβούνται την αβεβαιότητα. Όλα αυτά, δυστυχώς, λειτουργούν σαν βاریδια, που δεν αφήνουν την πρόοδο να έρθει και την οικονομία να ανακουφιστεί από την ύφεση. Πρόκειται για μια χώρα που έχει εξημένο και ικανό ανθρώπινο δυναμικό, προικισμένο συχνά με γνώσεις και με ικανότητες, αλλά στερημένο από τις ευκαιρίες να αποδείξει τι αξίζει.

— Τι συμβαίνει στην παρούσα φάση. Τι μπορούμε να κάνουμε για να ξαναζωτανεύουμε την οικονομία;

Μία από τις μεγαλύτερες αρετές σας είναι ο φιλικός και ανθρώπινος τρόπος με τον οποίο φέρεστε, ακόμη και όταν η καθημερινότητα έχει τόσο προβλήματα, λέει ο απερχόμενος Ολλανδός πρόεδρος Jan Versteeg.

Ευρωζώνης. Εύχομαι να φτάσουμε σε μια συμφωνία μέχρι το τέλος του μήνα έτσι ώστε η Ελλάδα και η Ευρώπη να συμβαδίσουν στον δρόμο της οικονομικής ανάκαμψης. Θα ήταν καλό να ξεκαθαριστεί γρήγορα το φορολογικό πλαίσιο και να παραμείνει σταθερό για κάποια χρόνια στο μέλλον. Χρειάζεται, όμως, να γίνει πολλά δουλειά ώστε να βγουν από τη μέση νομοθετικές διατάξεις

ρυθμιστικού χαρακτήρα από την πλευρά του κράτους, οι οποίες θεωρήθηκαν για να προστατεύσουν ομάδες και επαγγελματικά συμφέροντα, αλλά τελικά προκαλούν καχυποψίες και προβλήματα, ενώ δεν προάγουν την κοινωνική ισότητα. Αναφορικά με τη διαφθορά, θα είχε μεγάλη σημασία να καταπολεμηθούν αυτά τα φαινόμενα με σταθερότητα και αποφασιστικότητα

από τη νέα κυβέρνηση. Αυτό θα συνέβαλλε αποφασιστικά στην αλλαγή του επενδυτικού κλίματος. Πολλοί θεωρούν ότι χρειάζεται να περάσουν πολλά χρόνια για να γίνει κάτι σε αυτό το θέμα. Νομίζω ότι αν γίνουν τα πρώτα βήματα και υπάρξει η βούληση για να συνεχιστεί η προσπάθεια, θα δούμε θετικές αλλαγές μέσα σε ένα λογικό χρονικό ορίζοντα.

Ο Γερούν Ντάσελμπλουμ
— Κάποτε οι Έλληνες είχαν είτε καλύτερη είτε φιλική γνώμη για τους Ολλανδούς, κάτι που φαίνεται να έχει αλλάξει τα τελευταία χρόνια, καθώς πολλά ελληνικά ΜΜΕ στοχοποιούν Γερμανούς ή Ολλανδούς πολιτικούς για όλα τα δεινά της χώρας.

— Αυτό που με λυπεί περισσότερο είναι ότι μοιάζει να έχει χαθεί η αίσθηση της συνεργασίας και της συμμετοχής σε ένα κοινό ευρωπαϊκό εγχείρημα, τη στιγμή που ενδυναμώνεται ο ανταγωνισμός. Η Ευρώπη χρειάζεται τη συνεργασία και θεωρώ ότι όλες οι χώρες το έχουν συνειδητοποιήσει, ειδικά τώρα που έχει χαθεί ένα τμήμα της ευμάρειας που κάποτε απολαμβάναμε. Επίσης δεν κατανοώ γιατί να έχει στοχοποιηθεί

τόσο ο Γερούν Ντάσελμπλουμ. Έχοντας ζήσει πολλές καταστάσεις από κοντά λόγω της θέσης μου, πρέπει να σας πω ότι ηγείται ενός θεσμού όπου πρέπει να ακούγονται οι απόψεις όλων των κρατών-μελών και να γίνεται μια προσπάθεια σύγκλισης μέσα από την κατανόηση. Όταν εξέλεξα η παρούσα κυβέρνηση, έχοντας τη συναισθητική της ευθύνης ο Ντάσελμπλουμ ανέλαβε την πρωτοβουλία να έρθει στην Ελλάδα και να ακούσει τις θέσεις της, με τη θεμελιωμένη πεποίθηση ότι ήταν ένα απαραίτητο βήμα για την κατανόηση του θέματος και την υπερπήδηση των εμποδίων. Ήθελε να δει πού υπάρχουν συμφωνίες, πού ασυμφωνίες έτσι ώστε να βρεθεί γρήγορα ένας κοινός δρόμος. Δυστυχώς, μέσα σε λίγο καιρό προέκυψε μια διαφορετική δυναμική και εκείνος μπήκε στο στόχαστρο ως εκθρόνος της Ελλάδας, κάτι που δεν είναι ακριβές για όποιον γνωρίζει με ακρίβεια τα γεγονότα.

Η κουβέντα μας ολοκληρώνεται με μια πανεμορφη δούπη που απολαμβάνουμε από τον 42ο όροφο. Και τη σκέψη ότι ένας πρόεδρος σαν τον Jan Versteeg σίγουρα θα μας λείπει από την Ελλάδα...